

Pirkanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Viite PIRELY/1786/2022

Aihe Kristiinankaupunki-Nokia 400+110 kV voimajohtohanke, ympäristövaikutusten arviointiselostus

Fingrid Oyj on suunnittelemassa uutta 440+110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä Kristiinankaupungin ja Nokian välille. Lähtökohtana on kantaverkon vahvistaminen sijoittamalla uusi voimajohtoyhteys nykyisten voimajohtojen rinnalle siellä, missä se on mahdollista. Hanke sijoittuu neljän maakunnan alueelle. Satakunnan Museon lausunto koskee hanketta ainoastaan Satakunnan maakuntaan liittyvältä osalta eli Kankaanpäässä ja Karviassa.

Isojoen ja Kankaanpään välillä uusi voimajohto sijoittuu pääosin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Tämä tarkoittaa johtoalueen levenemistä nykyisestä n. 34–38 metriä. Vaihtoehtoina tarkastellaan johdon sijoittamista nykyisen johdon lounais- tai koillispuolelle. Kankaanpään ja Karvian välille rakennetaan uusi voimajohto, joka sijoittuu pääosin nykyisten rinnalle. Tällä välillä vertaillaan kuitenkin useampaa eri reittivaihtoehtoa, myös sijoittumista kokonaan rakennettavaan uuteen johtokäytävään. Karvian ja Parkanon välillä voimajohto sijoittuu pääosin uuteen maastokäytävään, tälläkin välillä vertaillaan kahta eri vaihtoehtoista reittiä. YVA-menettelyssä ei tässä hankkeessa ole nk. nollavaihtoehtoa, sillä hanketoimijan mukaan hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista. Sähkönsiirtoa ei voida jatkossa hoitaa nykyisellä kantaverkolla vaarantamatta käyttövarmuutta.

Satakunnan museo on antanut hankkeen YVA-ohjelmasta 2.12.2022 päivätyn lausunnon. Lausunnossaan museo totesi YVA-ohjelman huolellisesti laadituksi ja tehtäväksi esitetyt vaikutusten arvioinnit riittäviksi niin rakennutun kulttuuriperinnön kuin arkeologisen kulttuuriperinnönkin osalta.

Satakunnan Museon kannanotto**Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema**

Satakunnan Museo toteaa YVA-selostuksen huolellisesti laadituksi ja kattavaksi. Alueen kulttuuriympäristöjen nykytilanteen kuvaus sekä hankkeen sanallinen arviointi vaikutuksista kulttuuriympäristöön ja maisemaan on kuvattu kattavasti ja selkeästi.

Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman säilymistä ajatellen museo toistaa jo YVA-ohjelman yhteydessä esittämänsä kannan, että sekä Kankaanpäässä että välillä Kankaanpää-Karvia olemassa olevien johtolinjojen hyödyntäminen on maisemallisten vaikutusten minimoinnin kannalta paras vaihtoehto. Tämä on syytä huomioida myös maakunnallisesti merkittävän Kyrön skanssin eteläpuolella linjausvaihtoehtoja tutkiessa ja nykyisten linjausten hyödyntämisessä. Karvian ja Parkanon välille esitetyt uudet maastokäytävävaihtoehdot eivät suoraan sijoitu tai rajaudu Satakunnan puolella mihinkään arvokkaaseen kulttuuriympäristöön tai maisema-alueeseen, mutta sekä pohjoinen että eteläinen vaihtoehto tulee paikoin halkomaan alueen viljelyksiä, jolloin niillä tulee olemaan vaikutusta alueen pienimuotoisessa viljelymaisemassa. Pohjoisella reitillä hankkeen vaikutusalueella sijaitsee kaksi Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettua maakunnallisesti merkittävää kohdetta *Suomijärven kansakoulu* sekä *Tuulenkytän kivilta*. Esitetyistä vaihtoehtoista eteläisemmällä linjauksella on lähtökohtaisesti hieman vähäisempiä vaikutuksia viljelymaisemaan sekä hankkeen vaikutusalueella sijaitseviin arvoalueisiin ja -kohteisiin.

YVA-selostuksen lukuun 8.2 "Yhteys suunnitelmiin ja ohjelmiin" on hyvä mainita keväällä 2023 YVA-ohjelman jälkeen valmistunut "Satakunnan rakennetut kulttuuriympäristöt" -päivätyöinventointi (Ramboll / Niina Uusi-Seppä, Liina Luoma & Lari Jaakkola). Raportti luettavissa osoitteessa: <https://satakunta.fi/wp-content/uploads/2023/06/Satakunnan-kulttuuriymparistot-raportti-310523-saavutettava.pdf>. Aineisto on tulossa Y-pakki-sovellukseen. Hankealueella merkittävänä muutoksena voidaan mainita mm. Karvian Kantin kylän huomioiminen laajempaan aluekokonaisuutena, joka sisältää aikaisemmin yksittäiskohteena huomioitun Kyrön skanssin sekä Kantin saha- ja myllyalueen. Uusi arvoalue rajautuu etelässä Kyrön skanssin eteläpuolella oleviin nykyisiin voimajohtoihin sekä Kantin sähköasemaan.

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-hankkeen aikana on toteutettu arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy 2022–2023) sekä täydennysinventointi (Mikroliitti Oy 2023). Inventoinneissa on tarkastettu voimajohtojen vaikutusalueilla jo tunnettuja muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä sekä etsitty uusia kohteita. Satakunnan osalta toteutettuja inventointeja voidaan pitää riittävinä ja huolellisesti laadittuina. Arviointiselostuksessa voimalinjojen suunnittelu- ja johtoalueille sijoittuvat muinaisjäännökset on kuvailtu sekä sanallisesti että esitetty kartalla. Kohteisiin kohdistuvia vaikutuksia on kuvailtu ja arvioitu. Satakunnassa vaikutukset jäänevät kaikissa reittivaihtoehtoissa vähäisiksi, mikäli tunnistetut kohteet huomioidaan tarkemmassa pylvässuunnittelussa ja rakentamisen aikana. Lisäksi tulevaisuudessa johtokäytävän säännöllisen raivauksen yhteydessä muinaisjäännökset tulee huomioida ja välttää raivausjätteen jäämistä johtokäytävälle muinaisjäännöksiä peittämään. Pylvässuunnittelusta muinaisjäännösten välittömässä läheisyydessä on pyydettävä Satakunnan Museon lausunto.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Arkeologi Leena Koivisto

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä